



'Handhaving hokken en keten gemeente Eemsmond'

Datum vaststelling: 10 maart 2016
Steller: R. Tromp (e.a.), Bestuurszaken

Inleiding

Hokken en keten hebben een belangrijke sociale functie op het platteland; als ontmoetingspunt, als symbool van verbondenheid met de streek en als een plek waar jongeren zich kunnen ontwikkelen.

In 2015 hebben we gezondheidsbeleid vastgesteld. In ons gezondheidsbeleid (paragraaf 2.4 ketenbeleid) is preventie ten aanzien van alcoholgebruik in hokken en keten opgenomen.

Om de doelen, de uitgangspunten en de uitvoering van toezicht en handhaving op hokken en keten -anders dan op het gebied van alcoholgebruik- mogelijk te maken, is dit stuk opgesteld.

Deze notitie gaat over handhaving van algemene en openbare orde en veiligheid bij hokken en keten.

Dit beleid is geschreven mede op basis van de volgende twee documenten:

- Kaderstellende nota februari 2015
- De handreiking "*Voor ouders en keeteigenaren*", geschreven door het Trimbos instituut en de Drank- en Horecawet.

Dit beleid wordt aangehaald als 'Handhaving hokken en keten gemeente Eemsmond'.

Doelen en uitgangspunten

De doelen van dit beleid zijn als volgt:

- Bezoekers en eigenaren van hokken en keten houden zich aan de voorwaarden uit wettelijke regelingen, zoals de Drank- en Horecawet en het Bouwbesluit.
- Eigenaren van hokken en keten treffen maatregelen waardoor de hokken en keten voldoen aan de in dit beleid genoemde eisen.

De uitgangspunten van dit beleid zijn dat wij:

1. De landelijke indeling van hokken en keten hanteren;
2. De huiskamerketen, conform de Drank- en Horecawet, toestaan;
3. De (para-)commerciële hokken en keten niet toestaan;
4. De buurtketen niet toestaan;
5. In afwijking van het gestelde onder 4, geldt een overgangsperiode met als einddatum 1 januari 2017. Tot 1 januari worden nieuwe buurtketen niet toegestaan.

Specificatie hokken en keten

Wij onderscheiden, in lijn met de landelijke indeling, de volgende typen hokken en keten:

- Huiskamerkeet
 - Locatie: kleinschalig, meestal in een woning / garage / zolder van een groepslid
 - Doelgroep: groep vrienden
 - Alcoholhoudende drank, wordt meegenomen door middel van een roulatie systeem
 - Niet structureel karakter

- Buurtkeet
 - Locatie: Keet die meestal op privéterrein staat
 - Doelgroep: groep vrienden
 - Drank, wordt verkocht tegen betaling. Wel of geen winstoogmerk is daarbij niet van belang.
 - Structureel karakter

- (Semi-) commerciële keet
 - Locatie: oogt als een verkapt horeca bedrijf
 - Doelgroep: Grote groepen jongeren
 - Drank: Wordt tegen een winstgevend tarief verkocht
 - Structureel karakter
 - Inrichting als café

De gemeente Eemsmond kent, ten tijde van het opstellen van dit stuk, de hokken en keten zoals beschreven in bijlage 1 met de daarbij behorende indeling.

Juridisch kader ¹

De Drank- en Horecawet

Alleen de verstrekking van alcoholhoudende drank in huiselijke kring aan familie en vrienden valt buiten de reikwijdte van de Drank- en Horecawet. Zo gauw er in een keet 'anders dan om niet', alcoholhoudende drank wordt verstrekt, is een vergunning vereist op grond van de Drank- en Horecawet. 'Anders dan om niet' wil zeggen dat er sprake is van verstrekking van alcoholhoudende drank tegen (enige vorm) van betaling of kostendeling. Dit begrip moet ruim worden opgevat; van betaling is bijvoorbeeld sprake als bezoekers een (vast) bedrag betalen om toegang te krijgen of een (all-in) kostenvergoeding betalen. Ook als de bezoekers op rekening betalen, met muntjes betalen, een zelf te bepalen geldbedrag storten in een pot of een turflijst bijhouden is sprake van verstrekking anders dan om niet.

Als de Drank- en Horecawet van toepassing is, betekent dit dat (naast het hebben van een vergunning) aan diverse voorschriften uit die wet moet zijn voldaan (bijvoorbeeld aanwezigheid van een gediplomeerde leidinggevende die minimaal 21 jaar is, geen alcoholverstrekking aan jongeren onder de 18 jaar en dat moet zijn voldaan aan de (technische) inrichtingseisen. Het ligt niet in de rede dat degenen die verantwoordelijk zijn voor keten kunnen voldoen aan deze vereisten, die uitgaan van een professionele en verantwoorde bedrijfsvoering.

Als de Drank- en Horecawet van toepassing is, mag men, als de keet voor algemeen publiek toegankelijk is, daarin ook geen alcoholhoudende drank aanwezig hebben. Ook mag men dan niet toelaten dat die alcoholhoudende drank in de keet wordt gedronken. Na vaststelling van dit beleid geldt hiervoor een overgangsperiode van 1 jaar.

¹ Handleiding Ketenbeleid

De keet is voor algemeen publiek toegankelijk als de bijeenkomsten daarin niet besloten zijn en voor ieder toegankelijk. De toegang is niet beperkt tot bijvoorbeeld vaste bezoekers of leden. Ook bestaat tussen de aanwezigen geen duidelijke en min of meer duurzame band, zoals bij een vaste vriendenkring of leden.

De werkorganisatie DEAL controleert of keten voldoen aan de vereisten van de Drank- en Horecawet.

Wet op de Ruimtelijke ordening en het gemeentelijk bestemmingsplan

Keten zijn niet gemakkelijk in te passen in het gemeentelijke bestemmingsplan.

Het gaat dan in het bijzonder om de keten die niet zijn gevestigd in een bestaande woning.

De keten zijn bedoeld voor recreatief gebruik en doorgaans gevestigd in het landelijk of buitengebied van een gemeente. Het toepasselijke bestemmingsplan staat in een dergelijk gebied vaak alleen een agrarische bestemming en agrarisch gebruik toe.

De gemeente controleert of keten passen binnen het bestemmingsplan.

Onder voorwaarden is ontheffing mogelijk van het bestemmingsplan. Ook kan het bestemmingsplan zonodig worden aangepast. Dit staat ter beoordeling van de gemeente.

De Woningwet, het Bouwbesluit, het Besluit brandveilig gebruik bouwwerken en de gemeentelijke bouwverordening

Voor het (ver)bouwen van keten is doorgaans een bouwvergunning vereist. Het is onwaarschijnlijk dat een bouwvergunning kan worden verstrekt, onder meer omdat de keet binnen het bestemmingsplan moet passen. Daarnaast moet aan diverse bouwtechnische, veiligheids- en welstandseisen zijn voldaan. De gemeente controleert vooraf of de keten voldoen aan de bouwvoorschriften. Wanneer zij hier aan voldoen, vallen ze voor wat betreft deze voorwaarden in de categorie huiskamerkeet.

De Algemene Plaatselijke Verordening (APV)

De bezoekers van de keet kunnen door hun gedrag de openbare orde verstoren, geluidsoverlast veroorzaken en afval achterlaten. Daarnaast kunnen zij in of vanuit de keet diverse strafbare feiten plegen. De politie is belast met de opsporing daarvan.

De gemeente, door tussenkomst van WO DEAL, en de politie kan optreden tegen overtreden van voorschriften uit de APV.

Eisen alcoholgebruik

Het gezondheidsbeleid van de gemeente Eemsmond is er op gericht, in lijn met de Drank- en Horecawet, om (overmatig) alcoholgebruik onder jongeren tegen te gaan. Het gezondheidsbeleid voorziet in preventie en voorlichting over alcoholgebruik.

De Drank- en horecawet schrijft voor dat aan minderjarigen (jonger dan 18 jaar) geen alcohol verstrekt mag worden.

Voor de buurtkeet geldt tot het einde van de overgangsperiode dat zij zich, op basis van de Drank- en Horecawet, dienen te houden aan de voorschriften uit die wet zoals die ook voor de horeca geldt. Dit zijn:

Artikel 1, lid 2, *horecabedrijf* : de activiteit in ieder geval bestaande uit het bedrijfsmatig of anders dan om niet verstrekken van alcoholhoudende drank voor gebruik ter plaatse.

Artikel 3, lid 1, het is verboden zonder daartoe strekkende vergunning van de burgemeester het horecabedrijf uit te oefenen.

Handhaving

Samen met meerdere partijen is de gemeente verantwoordelijk voor de handhaving. Hieronder staan, niet limitatief, opgesomd welke partijen betrokken zijn en wat hun rol is.

- Gemeente; heeft de regie op uitvoering van dit beleid en het inzetten van bestuursrechtelijke handhaving.
- Politie; signaleert en reageert op eventuele meldingen die verband houden met de hokken en keten.
- Werkorganisatie DEAL; voert namens de gemeente toezicht & handhaving uit in het kader van Drank- en Horecawet en ruimtelijke ordening.
- Openbaar Ministerie; bij geconstateerde overtredingen die niet bestuursrechtelijk opgepakt (kunnen) worden, kan het OM vervolging inzetten.
- Scholen; vanuit het gezondheidsbeleid zijn scholen betrokken, met name op het gebied van voorlichting en preventie.
- Jongerenwerk; signaleert en richt zich op preventie.
- Eigenaren van de locaties waar hokken en keten zich bevinden; organiseren het toezicht tijdens de openstelling van toegestane hokken en keten, eventueel samen met de ouders/verzorgers van de bezoekers.

Controle op brandveiligheid is niet mogelijk omdat de keten die we toestaan allen vallen onder het bouwbesluit. Hiermee ligt de verantwoordelijkheid voor de veiligheid bij de eigenaar van het pand. Wel kiezen we er voor om de eigenaar van bekende locaties actief te voorzien van informatie. Zie hier voor ook het onderdeel 'communicatie'.

Er wordt in Eemsmond voor de handhaving gebruik gemaakt van het driestappen-model, zoals eerder door het college vastgesteld. Dit houdt bij de handhaving van de voorschriften in dat als volgt wordt opgetreden:

1. Constateren en aanschrijven; bij constatering door een van de partners dat niet voldaan wordt aan de voorschriften uit dit beleid, schrijft de gemeente de eigenaar van het perceel waar de keet zich bevindt aan. Hierbij wordt omschreven wat er geconstateerd is en wat de vervolgstappen zijn wanneer de overtreding niet wordt opgeheven.
2. Vooraankondiging en bestuursdwang; bij een tweede constatering dat er niet voldaan wordt aan de voorschriften, schrijft de gemeente de eigenaar van het perceel waar de keet zich bevindt opnieuw aan. Hierbij wordt aangekondigd dat bij een derde constatering bestuursdwang wordt toegepast.
3. Opleggen sanctie; bij een derde constatering wordt door de gemeente aan de eigenaar van een perceel waar de keet zich bevindt een sanctie opgelegd en geïnd.

Afspraken werkorganisatie DEAL

Ieder jaar worden er prestatieafspraken gemaakt met de werkorganisatie VTH DEAL gemeenten op het gebied van toezicht en handhaving. Voor dit beleid geldt dat minimaal afgesproken wordt:

- Hoeveel uren per jaar besteed wordt aan overleg over hokken en keten
- Hoeveel uren per jaar besteed wordt aan daadwerkelijk toezicht en handhaving
- Optreden conform dit beleid

Bij vaststelling van dit beleid zijn de in bijlage 1 genoemde keten bekend. Dit overzicht wordt maandelijks besproken en bijgewerkt in het team Drank- en Horecawet. Wanneer een van de keten een commerciële keet dan wel buurtkeet is of wordt, wordt door de gemeente handhavend opgetreden.

Bewaken stand van zaken hokken en keten

Het belangrijkste onderdeel van dit beleid is het toezicht op de naleving uit de Drank- en Horecawet. Het coördineren van dit toezicht en het monitoren van de stand van zaken ten aanzien van hokken en keten wordt vanuit het bestaande overleg Drank- en Horecawet (het zogenaamde 'Drank- en Horecawet team') vormgegeven. Hierbij zijn de direct en meeste partners betrokken. Indien nodig kan van daaruit opgeschaald worden naar andere ketenpartners. Het DHW-team inventariseert minimaal 1 keer per jaar:

- Welke hokken en keten de gemeente Eemsmond kent
- Wat voor hokken en keten er zijn, conform de indeling uit dit beleid
- Wie er verantwoordelijk is voor de locatie of, indien onbekend, wie actie onderneemt om een verantwoordelijke aan te wijzen
- Stelt aan het college de wijze van handhaven voor wanneer overtredingen van dit beleid geconstateerd worden

Financiën

De in te zetten uren per jaar zijn opgenomen in het werkprogramma van Bestuurszaken. De uren voor handhaving & toezicht namens het college maken onderdeel uit van het uitvoeringsprogramma VTH & M.

Voor de uitvoering van dit beleid is geen aanvullend budget nodig. Dit kan uiteraard wijzigen wanneer wij geconfronteerd worden met onvoorziene omstandigheden zoals bijvoorbeeld een stijging van toezicht en handhaving.

Faciliteren eigenaren en bezoekers

Het Trimbos instituut heeft voor verschillende doelgroepen die betrokken zijn bij hokken en keten handvatten geschreven om de leefbaarheid en veiligheid op een locatie te optimaliseren. Wij onderschrijven deze handvatten (bijlage 2) en stellen deze actief ter beschikking aan de verantwoordelijken van een locatie.

Communicatie

Het DHW-team rapporteert periodiek (4 keer per jaar aan de portefeuillehouder, 2 keer informerend aan de raad) over de voortgang van het DHW-team waarbij het beleid 'Handhaving voorschriften hokken en keten gemeente Eemsmond' een vast onderdeel is van de rapportage.

De betrokken eigenaren en bezoekers van de keten ontvangen kort na vaststelling van dit beleid van de gemeente de handvatten zoals genoemd onder 'Faciliteren eigenaren en bezoekers'.